

Coleoptera från Jämtland

av

Axel Frisendahl.

Nedanstående skalbaggar äro alla tagna i Ragunda socken i Jämtland på 63° n. br.

Tachinus atripes J. SAHLB. Es ist mir jetzt gelungen zwei Exemplare von dem bisher unbekanntem Männchen des *Tachinus atripes* J. SAHLB. zu fangen, und ich will hier eine kurze Beschreibung der Geschlechtsauszeichnungen liefern.

Die drei ersten Fussglieder an den Vorderbeinen sind kräftig erweitert. Der letzte Rückenring des Abdomens zeigt grosse Ähnlichkeit mit dem des *pallipes* GRAV. Das Mittelstück ist aber ein wenig schmaler, gegen die Spitze weniger verengt, und kräftiger punktiert. Der fünfte Bauchring ist breit und tief ausgerandet; die Ausrandung ragt fast bis zur halben Ringlänge empor. Der die Bucht säumende Bogen ist gleichförmig entwickelt, nicht in der Mitte unterbrochen wie bei *pallipes*. Über dem Körnerbogen ist der Bauchring kräftig niedergedrückt und daselbst dichter punktiert. Dritter und vierter Bauchring nicht eingedrückt.

D. $\frac{29}{5}$ und $\frac{2}{6}$ 1918 je ein Männchen in ausfliessendem Birkensaft und ein Weibchen d. $\frac{19}{9}$ 1917 in faulenden Pilzen an ein und derselben Lokalität, Ragunda, Jämtland, gefangen.

Aleochara diversa J. SAHLB, BERNH. = *moesta* ER.

Ett ex. tillvarataget senhösten 1914 vid Skogstorpet. Juni 1918 togs den i mängd i en gammal förfallen ladugård därstädes.

BERNHAUER framhåller (i »Die Staphyliniden d. paläarktischen Fauna»), att *moesta* ER är = *moesta* THOMS; på sid. 10 säger han dock, att den i Berlinermuseet förvarade typen av *moesta* THOMS. är *villosa* MANNH. GRILL anger ej *diversa* J. SAHLB. från Sverge, men helt säkert finns den förvarad i svenska samlingar, fast den på grund av den tillkrånglade synonymien i detta släkte hänförts till andra arter.

I J. P. JOHANSSENS utmärkta arbete Danmarks rovbiller har på sid. 24 ett tryckfel insmugit sig, i det arten kallas *moesta* GRAV. i stället för *moesta* ER. I nyckeln å sid. 18 står det däremot rätt, *moesta* ER., vilket jag velat påpeka för att för framtiden nya förväxlingar må undvikas, då ju *moesta* GRAV. är en helt annan art.

Oxyroda lugubris KRAATZ. Mycket sällsynt; två ex. tagna den 10 sept. 1917 vid randen av en liten bäck på Rasaberget. Maj 1918 återfanns den i ett fåtal ex. på Stakakällmyren på samma berg.

Tagen i Finland och Norge.

Atheta arcana ER. Några ex. funna våren 1915 samt juli och sept. 1917 under barken av tallstockar och granstubbar vid Skogstorpet.

Vitt utbredd i Norge och även anträffad på några lokaler i Finland.

Tachyporus tersus ER. Ett par ex. äro tagna vid Skogstorpet 1915. Bestämd av Bergmester MÜNSTER.

Funnen i västra Norge samt södra Finland.

Mycetoporus flavicornis LUZE. Ett exemplar togs under ruttande granbarr vid Labbgerstjärn i Skogen den 2 juli 1918 samt ännu ett på samma lokal den ¹⁴/₇.

Tagen i nordligaste Finland samt i Norges fjälltrakter.

Mycetoporus niger FAIRM. Sommaren 1915 fann jag ett ex. vid Skogstorpet och den ²⁷/₅ 1918 togs ett ex. i övre delen av Djupravinen vid Hammarsforsen. Ytterligare tre ex.

ertappades under ruttnande granbarr vid Labbgerstjärn i början av juli 1918.

Den är tagen i Norge och Finland, men synes vara mycket sällsynt.

Bryoporus crassicornis MÄKL. Den 6 maj 1918 erhöles ett individ ur sällgods från ett skogskärr invid Skogstorpet.

Endast funnen i södra Finland, Danmark (1 ex.), England, Pyrenerna och på Balkan.

Bryoporus rugipennis PAND. I min samling finnas två ex. tagna juli 1908 genom hävning i den rika vegetationen på botten av Djupravinen vid Hammarforsen.

Känd från Norge och Finland.

Arpedium brunnescens J. SAHLB. = *Gyllenhali* ZETT. Vid Skalstjärn på Hammarskogen togs den ²²/₇ 1915 det första exemplaret samt vid Hambergsmyrn på Gevägsskogen 1 ex. ²⁸/₇ samma år. Maj 1918 var den rätt allmän på Stakakällmyran på Rasaberget.

Utbredd i Norge och Finland.

Euplectus duponti AUBÉ. Ett ♂-ex. taget i en gammal ruttan stubbe vid Skogstorpet d. ³/₇ 1918.

Utbredd över hela Norge, från Finland däremot mig verligen ännu ej anförd.

Rhopalodontus fronticornis PANZ. I små torra svampar på en aspstubbe tog jag en del ex., men har endast ett par ♀♀ kvar preparerade. Skogstorpet juli 1917. Även *Ennearthron affine* MELL. har jag tagit inom Ragunda.

THOMSON har en *Entypus fronticornis* PANZ tagen i Sk. och Vg., men den anges ha 9-ledade antenner och är tydligen ej ofvannämnda art. GRILL anför den ej heller från Sverige, men väl från Danmark, Norge och Finland.

Atomaria proluxa ER. Exemplar tagna vid Skogstorpet 1915 ha av Bergmester MÜNSTER i Kristiania bestämts till denna art.

Huvudformen *proluxe* är visst ej anmärkt för Sverige förut, däremot är v. *pulchra* tagen av A. JANSSON, som dock ej anger lokal närmare.

Scymnus (Pullus) fennicus J. SAHLB. Av denna lilla karakteristiska *Scymnus* erhöj jag tvänne ex. i sållgods från Stakakällmyren på Rasaberget den 7/9 1918.

Hittills har den endast varit känd från Finland.

Thiassophila nitescens FAUV. I juli 1917 fann jag tre stycken vid Skogstorpet och juli 1918 ytterligare några exemplar. BERNHAUER har haft den till granskning.

Arten synes uteslutande hänvisad till hästmyran (*Camponotus herculeanus*) och lever tillsammans med den inne i ihåliga men till synes friska granar.

Hittills är den känd från Sydfrankrike och södra Norge.

Rättelse. I Ent. Tidskrift 1916, sid. 31, har jag angivit de sydsvenska *Microglossa pulla* GYLL. och *marginalis* GYLL. som tagna i Jämtland. Uppgiften är emellertid felaktig, beroende på orätt bestämning.